

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, December' 20 dikán, 1822.

Török Birodalom.

Konstantzinápolyból Nov. 25d. indult legújabb tudósításoknak következésében, Halet Efendinek kegyelemből kiesését leginkább a' Jantsárok és a' törvénytudókar haragjának lehet tulajdonítani, kinek gyűlölségeket rég olta nagy mértékben magára vonta. Eltávoztatása azonban semmi keménységgel nem vala egybekötvetve. Javai 's birtokai mind meghagyattak 's a' helyett, hogy az elsőben számkivettetése' helyéül rendelt Brussa városába menjen, még az is megengedett néki, hogy a' Mewlewi rend Derviseinek klastromába Konjába (Iconium) térhessen - vissza, mellynek tagjai közzé néhány esztendőkel ezelőtt magát felvétette.

A' Halet esete maga után vonta a' Berber Baschiét is, ki Silihdárrá (Szultán fegyverhordójává) neveztetvén, úgy látszik ugyan mintha tisztségében feljebb emeltetett volna, de a' Szultán személyétől távolabb esett. — A' volt Nagyvezér Gallipoliba, a' letett Mufti Nicomediába mennek számkivetésbe. — Az új Nagyvezér Abdullah Basa, hivatalának elején azal mutatá tisztének serény bétöltését, hogy midőn Nov. 11d. a' zsidó külső-városban Chassköiben tűz ütött volna ki, pénzbeli adakozás 's tulajdon példájával az oltókat annyira serkentette, hogy két óra alatt minden veszedelem megszűnt; de maga a' Nagyvezér betegséget vont magára. — A' Bosporus' ázsiai partjain lévő seregeknek vezérlése, kik eddig Abdullah Ba-

sától függöttek, az Ibrahim Basa Kiajára (helytartó) a' Bujukderei vizsgálódó-tábor Commendánsára Mehmed Basára bízott.

A' több vizti változások is Halet Efendi eltávoztatásának következései. P. o. a' Toppachanai ágyúöntés' felvigyázója Achmed Aga Amasiába számkivettetéssel, 's tisztsége az eddig volt Kiaja Beinek Mustafa Efendinek adatott; a' Mutbach Emini. (Fő Konyha-mester)ségre pedig, mellyet ugyancsak Ahmed Aga viselt, Jussuf Aghiah Efendi választott. Ellenben ugyancsak a' Halat befolyása által számkivettett némelly tagjai a' törvénytudó-karnak, mint p. o. a' hajdani Hekim Baschi vagy a' Nagy-Úr Orvosa 's a' Natoliai volt Kadileskier Behdsched Efendi, újra visszahívtak a' fő városba.

Mind ezen változások' ideje alatt teljes rend és csendesség nralkodott a' fő-városban, azt kivéven, hogy némelly szállásokra fegyveres tolvaj-bandák rontottak, de a' kiket a' Policzáj csakhamar megbolázott.

Ázsiából közelebb semmi tudósítások sem érkeztek a' Persákról. Az Erserum körül fekvő török seregek' vezérei, hadaiknak nagyobb részeivel az említett városban vannak, mellyhez közelgettek ugyan a' Persák, de ellenek semmit sem próbáltak. Ugyancsak e' szerint van a' dolog Bagdád körül is. Hanem egy veszedelmesebb ellenség t. i. a' cholera morbus név alatt ismeretes ragadó nyavalya teszen nagy pusztításokat az ázsiai török tartományokban.

Jóllehet a' Porta mindegyre halgat a' Görög Országi és Moreai csatázásokról, de más úton még is olly tudósítások érkeztek Konstantzinápolyba, mellyek az ottani történetekről elegendő világositást adnak. Ezen tudósítások, a' helyett hogy a' török seregeknek iszonyú veszteségekről vagy a' görög Insurgenseknek győzelmeiről szóllanának, inkább abban egyeznek meg, hogy a' török hadvezérek, kevés veszteséggel is, számos lázzadó félben volt tartományokat engedelmességre birtak 's különösen Acarnaniát és Aetoliát Görög Országnak nyugoti tenger partjánál fekvő tartományokat meghódoltatták 's az amnestia elfogadására vették, mellyet a' török vezérek lelkiismeretesen is megtartanak, a' mikor a' görög vezérek mindenütt hűségtelenség' 's kegyetlenség' jeleit hagyják. — Különben ha szinte most az élelem' szűke hátráltatja is abban a' török vezéreket, hogy újra Moreába bényomúljanak, mind a' mellett is Nov. közepéig terjedő tudósítások szerint Modon, Coron, Patras, Korinthus, Castell' di Morea és Napoli di Romania erősségek szakadatlanul a' Nagy-Úri seregek' hatalmában vannak, 's a' Korinthusi őrizet módot talált benne, hogy ügyes fordulásával, melly által a' Napoli di Romaniai görög ostromló-sereget megcsalta, száz ló tereh eléseghez juttatá a' szoros környülállások közt volt helyet.

Kevesebbé kedvezők a' hírek a' török flottáról; úgy látszik, hogy részszerint vezérjeiknek tapasztalatlansága, részszerint az ellenségnek vakmerősége miatt érzékeny csapások érték. Annyi legalább bizonyos, hogy Nov. 13d. Tenedos mellett egy török Linea-hajót semmivé tett egy görög gyújtó-hajó, 's egy török fregát 's néhány korvet pedig Tschesche mellett a' partra kiverődtek. A' többi hajók több

vagy kevesebb sérelemmel a' Dardanellák szorosába vonúltak vissza. Az Igazgatószék azonban tüstént küldte a' szükséges segedelmet a' flotta számára. A' fegyvertár' gondviselője Hadschi Said Efendi, 's volt kikötőhelyi Kapitány Carciotti, Algiri fi 's a' teengeren tapasztalt ember, az Admirálisnak több Tisztjeivel egyetemben, haladék nélkül küldettek a' Dardanellákra, a' hova őket a' fegyvertárnak számos hajóji, minden, a' hajó építéshez szükséges eszközökkel követték.

Spanyol Ország.

Az Echo du Midi, egy Liviában Nov. 26d. költ levélnek következő kivonását közli Dec. 2d.: „Az az örömván, hogy a' hozzánk közel fekvő francia seregek' hadigyakorlásait láthatjuk. Szomszédságunkban van az Avantgardának két Brigadája, Marquis de Vence és Báró Vasserot vezérléseik alatt. Báró d' Eroles két nap mulatott itt 's Nov. 24d. Martinetbe ment, melly falucska a' Seoba vezető szoros úton fekszik. Mina tegnapelőtt (Nov. 24d.) jelene meg a' Seoi erősség előtt; a' tüzelés déltől fogva estvéig tartott. Mina nagy vigyázattal dolgozik. Arragoniába, mellytől tart, számos sereget küldött. A' Regenség, Generális Legunát Navarrának 2d. Commendánsává nevezte ki, 's a' Generálstábnak számos tisztjeivel ment rendeltetése' helyére.“

Egy másik levél, melly Nov. 27d. indúlt ugyancsak Liviából 's a' fentebb említett Ujságban közöltetik, így szóll: „Dél van, 's éppen most érkezik egy sebeskövet az Urgeli erősségből, kit az ottani Commendans Romagosa, tegnap estvéli tíz órákor indított a' Regenséghez. Jelenti, hogy Mina és Romagosa között heves csatázás esett. Mina odahagyta a' várost; sok embert vesztett, 's erősen hatván reá

az erősség' tüzelése, visszavonult, hátrahagyván prédájának egy részét.

A' nevezett Ujság közli Bayonnéból Nov. 18dikáról: „Commandirozó Generalis Odonnel' fő kvártélyá, most ezen tartomány' belsejében Lumbier városában van. Egy elfogott levélből értettük az Igazgatószeréknek, Generalis Torrijoshoz intézett azon parancsolatját, hogy osztályából két Regimentet küldene Madritba, hol azokra szükség van. A' fő városban nagy rémülés fogta - el a' Constitutziósokat, azt hallván, hogy a' Manchai Royalisták Ocannáig nyomultak - elő.

Hasonlóképen Bayonnéból Nov. 28dikáról: „A' Navarrai tudósítások igen megnyugtatók. Odonnel egy új Regimentet organizált, 's seregeinek új köntöst adott. E' szerint nevezetes Royalista erő van ezen tartományban. A' Saragoszsa bévételéről szárnyalt hír nem valóságsúlt - meg, azonban azt haljuk, Arragoniában olly erőre kapott a' Hit - armada, hogy nehezen felelhetnek - meg neki a' Constitutziósok. Murcia tartományának mozgása hasonlóképen komolyan mutatja magát, egy szóval, az Orzágnak minden tartományai vetekednek, hogy a' Revolutzio kedvollöjinek jármát szélyttörhessék, 's szeretett Monarchájokat újra szabadságba helyhezthessék.“

Madritból Nov. 28d. indult tudósítások szerint, ott, következő királyi Decretum jelent - meg: „Mi VII Ferdinánd 's a' t. 1ső Czikkely. Az Igazgatószerék meghatalmaztatik, hogy minden jobbitást kívánó hajókat igazittasson, olly vigyazattal azonban nehogy a' javitást már nem érdemlő hajókra haszontalan köliséget fordítson. 2d.) A' szolgálatban lévő tengeri hadi erőt annyira nevelheti az Igazgatószerék, a' mint szükségesnek tartja, 's vásároljon hadi hajókat, de ne az

Orzágon kívül. 3d.) A' szorosabb fenyték' előmozdítása végett a' testi büntetés újra elővételik a' hadi hajókon, melly iránt az Igazgatószerék adjon egy törvényjavallatot a' Cortesek elébe. 's a' t. 4d.) A' hajók' neveléséhez képest az azokra megkivantató katonaságra ismét ajánlatik 4654 ember, a' 3500 már adattakon kívül, 's az Igazgatószerék haladék nélkül adjon javallatot, miként osztassanak - fel ezek a' tartományokra.“

Feldmarschal Odaly Demeter, a' Leon szigetebeli pártütésnek egyik nevezetes vitéze, azon két Fő - tisztek' egyikévé neveztetett, kik a' Cortesek újabbi Decretuma' következtében, a' Király személye körül Palota - tiszti szolgálatot tesznek. Odaly helyét, Madrit tartományá Comendanságát Generalis Marquis Casceldorius töltötte - bé, 's Generalstabja' vezére Oberster Casano. — Oberster Manuel del Pino, a' Madriti pattantyússág' vezérévé leve.

Ex - Miniszter Moscoso de Altamira a' Király' személyéhez folyamodott panaszával. Elfogattatását törvénytelennek 's szabad tetszés szerint való bánásnak állítja, minthogy száz órányi járó földről hozatott a' fő városba, 's igen szoros őrizet alatt tartatott; kívánsága oda megyen - ki, hogy ügyét tiszti - társaival együtt ítélnék - el.

A' belső 's a' hadi Minisztériumnak tíz tíz fő tisztviselőji elbocsáttattak 's helyeket mások tölték - bé.

Bizonyos Manuel Amados El Moro nevezetű ember elvádoltatott, 's hébizonyosodván ellene hogy egy bandának feje volt, Nov. 20d. megölettetett. — Egy Marza nevű Caputzinus, Rambla' Hadnagya, Alcalá de Henarezben hasonló sorsára jutott. Ugyan ezt várhatja Toledóban

is egy Pap, ki hasonlóképen az Insurgensek' részére állott.

Francia Ujságlevelek írják, hogy az Urgeli Regenség Nov. 29d. Agiava nevű francia faluba megérkezett, és hogy a' Hit-ármadának számos Tisztjei Toulouse-ba mentek.

Nagy Britannia és Irlandia.

A' Columbiai két millio font sterlingből álló költsön nagy egyenetlenségeket szülhet az azt aláírtak és azok közt, kik az Obligatiokat megvették; minthogy a' mint állitják, Zea Ur nem volt az abbeli alkura meghatalmazva. Ennél fogva kétszeresen érzik Angliában azt a' szerencsétlenséget, melly Revenga Urat, ki Zea Ur' segédjeül küldetett oda Columbiából, a' tengeren minden hivatalos leveleitől 's pénzeitől megfosztotta, 's a' Szanta Fe de Bagotába való visszatérésre kényszerítette.

A' 60 ágyús Jupiter nevű hajó fogja Lord Amherstet az Indiai fő Kormányozót Calcuttába vinni.

Bengalának belsejéből Júl. 4dikéről indult tudósítások a' Ganges vizének olly iszonyú áradását említik, melly 100,000 embert temetett-el, az egész aratást semmivé tette, 's nevezetesen azt okozta, hogy az Indigó' arra nagyon felhágott.

A' Londoni archivumokban Anglia városainak 1377diki népességéről találtak mostanában egy laistromot. Londonban akkor nem volt több 33000 lakosnál (most az egy milliót is haladja.)

B r a s i l i a.

A' Nantesi Ami de la Charte nevű Ujság, 's utána csaknem minden Párisi levelek közlik Oct. 9d. a' Rio de Janeiroi Diariumnak Sept. 23d. számjából a' következő két levelet:

A' Portugalliai Király Ö Felségének levele Ö Királyi Herczegségéhez a' Brasiliai Princzhez, 's Brasilia mindenkori védelmezőjéhez:

„Fijam! Nem válaszoltam leveleidre, mert azok a' Cortesek' parancsolatjából visszatartóztattak. Venni fogod a' Cortesek' Decretumait, 's ajánlom hajtsd végre, 's engedelmeskedj hozzád intézett parancsolataiknak is, mivel így nyerheted-meg a' Portugalliaiak tiszteletét, kiken idővel uralkodni fogsz. Add nyilvánosság jeleit nékiek, hogy a' Nemzetet szereted.“

„Ha írsz, tartsd szemed előtt, hogy Princz vagy, hogy Decretumaid az egész világ ítéletének ki vannak téve, és hogy ne csak azt vedd fontolóra a' mit mondasz, hanem azt is miképen mondod. Az egész királyi Familia frisen van. Vedd atyai áldását szerető atyádnak, Joaonak.“
A' Queluzi palotában Aug. 3d. 1822.

Ö Kir. Herczegségének válasza.

Rio de Janeiro, Sept. 22d. 1822.

„Atyám és Uram! Szerencsém volt Felségednek Aug. 3diki levelét venni, mellyben a' lusitaniai - spanyol factio iránt tett kifejezéseimet Felséged feddeni méltóztatik. Engedje-meg Felséged nekem 's az én Brasiliai atyámfijainak, mondhasuk - ki szabadon, hogy mi azon erőszakot, melly alatt Felséged van teljes szívünköl sajnáljuk. Más módját az irásnak nem tudom; 's minthogy az a' mit mondtam, a' despotai, törvényadó és végrehajtó Cortes-gyűlésnek europai-brasiliai istentelen tagjaihoz vala intézve (ezek alatt azon brasiliai Deputatusokat érti a' Herczeg, kik küldőjiknek engedelmek nél-

kül írták - alá a' Lisbonai Cortesek' Constituzióját), másként nem mondathatott."

„Hiteles tudósítás után esett végre tudtomra, hogy Felséged fogság' állapotjában szenved. Azért is azon kérdésekről 's környülállásokról, mellyek iránt a' Brasiliaiak már végeztek, ez az utolsó levelem az előbbeni tónuson, meg lévén a' felől tökéletesen győződve, hogy Felséged kéntelen célja 's meggyőződése ellen cselekedni. Más gondolattól mentsen Isten bennünket!"

(Végezete következik.)

Lombárd - Velencei Királyság.

Verónából Dec. 12d. indult legújabb tudósítások' következésében, onnan Ő Cs. K. Felségeknek Velenczébe indulások Dec. 14dikére határozottatott; más nap pedig Orosz Császár Ő Felsege szándékozik ugyan oda. A' mint van, Velenczében Dec. 22dikéig mulatnak. A' Császár és Császárné Ő Felsegek Bécsbe visszajövet Bassanóba Dec. 23d., Tridentumba 24d. érkeznek 's ott töltik Karácson innepét; a' honnan 26d. Brixenig, 27d. Innsbruckig, 's innen két napi mulatás után 30d. St. Johannig, 31d. Salzburgig, Jan. 1sőjén Welsig 's 2d. Kemmelbachig jövén, Jan. 3dikán Bécsbe megérkeznek. — Ugyan ezen úton jön Sándor Császár Ő Felsege is Lintzig, a' honnan Budweison, Pilsenen, Iglau 's a' t. keresztül, Jan. 13d. (ó kalendarium szerint Jan. 1sőjén) érkezik-meg Warsóba.

A' Majlandi Ujság így ír Dec. 10d.: „Nov. 30d. estve érkezett ide Verónából visszajövet Herczeg Wellington. Elfogadására a' Lombardiai commandirozó Generális Gróf Bubna, Ő Cs. K. Felsegének parancsolatjából már az előtt két nappal megjött. Dec. 1sőjén az itten lévő egész űrizet-sereg paradéba rukkolt a' gyakorló helyre. A' Feldmarschal Herczeg Welling-

ton, kísértetvén a' commandirozó Generalistól, a' seregeket megvizsgálta. Az Ánglus Király és a' Palatinus Ő Cs. K. Fő-Herczega Huszár Regimentjeik, minde- niket tulajdon Oberstere vezetvén, némelly gyakorlásokat nagy gyorsasággal és pontossággal tettek. A' hadi gyakorlások' végével az egész Tiszti-kar elémutatott a' Feldmarschal Úrnak, ki is ekkor a' seregekkel való teljes meglegedését kinyilatkoztatá. Az idő is kedvezett a' paradé- nak 's a' híres Hadvezér látására tenger nép gyülekezett egybe. Ebéden a' Herczeg, kíséreljével együtt a' commandirozó Generális Úrnál volt. Dec. 1sőjén a' della Scale játékszint tisztelé-meg jelenlétével, 's más nap Párizs felé útnak indult.

Dec. 19d. Bécsben, a' Státuspa-
pirosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal C. P. 85 15/16; Ugyan az 2 1/2 pCmal —; Sorvonásos költsön 1820ról 100 for. C. P. 121 1/2; Ugyan az 1821ről 100 for. C. P. 103; Bizonyítás 1821dik költsönről 100 forintért C. Pben 103 1/8; Bécs Városi-Banko Obligátziók 2 1/2 pCtmal 38 7/8; 100 forint C. Pénz 249 7/8 for. V. Cz. ban — 1 Bank-Aktzia 943 f. C. P.

Magyar Ország.

Ő Cs. K. Felsege jeles érdemeiknek tekintetéből Báró Kisfaludi Liptay Fridrid Urat, az ármadánál lévő Kapitányt és Gróf Uzoni Bédy Ferencz Urat az Erdélyi Kir. Kormányshéknél lévő Concipistát; nemkülönben Báró Perglas Venczel Mária Urat kilépett Kapitány-Lieutenantot, Cs. K. Kamarás ranggal méltóztatott megajándékozni.

Jutalom-kérdések.

A' dicső Marczibányi Familia nagyhasznú Intézetének következtében az ezen Intézetre ügyelő érdemes Kiküldöttség' választása és Hazánk Felséges Nádor-Ispánjának kegyelmes helybehagyása után, a' Magyar Nemzeti Muzéum e' következő Jutalom-kérdéseket kívánná a' tudós magyar Írók által megfejtetni:

I) 1821 d. esztendőre.

„Micsoda előmenetelt tett a' magyar nyelv a' múlt század' közepétől fogva a' különféle tudományokról íratott munkák által?“

II) 1822 d. esztendőre.

„Vannak e az Erdély Országi és magyar nyelvnek a' Magyar Országi nemzeti nyelvre nézve különösségei? Ha vannak, mellyek azok és mellyek egyenesen a' Székelység magyar nyelvének különös tulajdonai?“

Mindenik kérdés legtudósabb megfejtőjének V. Czban 100 ft. leszén jutaima. A' jutalomra vágyó feleleteket magyar nyelven készítve, az 1824diki József napi vásárra, költség nélkül a' Magyar Nemzeti Muzéumnak olly módon kell beküldeni, hogy a' feleleteken egy jelszó vagy is elmes mondás legyen, és a' feleletek mellett a' Szerzőknek lepecsételt neveik feltaláltathassanak. Pesten, Dec. 1sőjén 1822.

Brassói Miller Ferd. Jakab. m. k.

Jutalom-kérdés.

Minekutána Tek. Fejérvári József Úr T. N. Pest Pilis és Solt törv. egyesült Vármegyéknek Fő Jegyzője, a' dicső Marczibányi Familia Intézetére ügyelő Kiküldöttségnek fáradhatatlan Actuariusza, s

egyszersmind a' tisztelt Marczibányi Familia mindenféle fundationalis pénzeinek Gondviselője, ismeretes hazafiúi buzgóságából azon nemes ajánlást tette volna, hogy a' számára ezen dicső Familiától esztendőnként felvigyázásáért járó s két száz forintot tevő summát egy Jutalom-kérdés' feltételére óhajtaná esztendőnként fordítani, és e' példás eltökélésben is Hazánkunk szeretve tisztelt Felséges Nádor-Ispánja a' nemzeti csinosodás előmozdítására törekedő jeles érdemet, hatalmas pártfogásának megigérése által éleszteni méltóztatott volna: olly új karba helyezettett a' Magyar Nemzeti Muzéum, hogy ezen szép ajánlás' következtében is a' Természeti Tudományoknak köréből ezen fontos Jutalom-kérdést felteheti:

1823 d. esztendőre:

„Számláltassanak-fel Hazánkunk mind azon helyei, hol a' kőszenek leginkább találtak; jegyeztessenek-fel azoknak fekvéseik, vegyületeik, különféle ségeik és minéműségek, hozzáadván azt is, hogy miképen lehessen azokat az ő természetek és mivoltok szerint a' házi gazdaságban, mesterségekre, és érczek' olvasztására hasznosabban fordítani.“

A' kérdés legtudósabb megfejtőjének jutalma V. Czban 200 ft. leszén. A' jutalomra vágyó feleleteket magyar nyelven készítve az 1824diki József napi Pesti vásárra, költség okozás nélkül a' Magyar Nemzeti Muzéumnak olly módon kell beküldeni, hogy a' feleleteken egy jelszó vagy is elmes mondás legyen, és a' feleletek mellett a' Szerzőknek lepecsételt neveik feltaláltathassanak. Pesten, Dec. 1sőjén 1822.

Brassói Miller Ferd. Jakab. m. k.

Ferenczy István

született Magyar Képfaragó' két munkája.

Magyar Kurirunk, ezen esztendő Január. 4d. közlött már a' Tudományos Gyűjtemény 1821dikbeli XIdik Kötetéből, Ferenczy István magyar ifjú művészünknek azon két levele szerint holmit, mellyeket az, Rimaszombatban lakó Atyjához irt 's azokban művészi dolgozásairól is emlékezik. Hazafiúi örömmel jelentjük most, hogy Ferenczynknek két művészi jeles munkája Rómából, szeretett Nádor-Ispánunk Ő Cs. K. Fő Herczegségéhez meg is érkezett 's mind a' kettő a' Budai királyi vár' egyik alsó szálájában áll. Egyike ezen munkáknak: egy ifjú pásztor leány, carrarai szép fejer márványból, a' másik: Csokonai büsztje, alabástromból.

Ezen két munkáján való dolgozását Ferenczy említette leveleiben is, (mellyeket a' fakadozó Genieben (lángész) rendszerint lenni szokott egyszerűséggel irt) 's hogy Hazánkba szerencsésen meg is érkeztek, annak szívesen örvendhetünk.

Illy munkáknál mindenkor az a' legelső kérdés, ha el vagynak e jól és egybeillőleg osztva a' részek, vonsz e magához benne szinte megszólaló kifejezés, tudott e a' Művész a' holt hideg köbe meleg gyengéd életet lehelleni, gyúl e megpillantásokra a' képzelésben is ollyas valami, melly a' szivet is megragadja. Ha igen, ekkor tisztelettel hajlik a' szép műveltségü, illyen talentum előtt, büszkén nevezi földijének, 's kész örömmel segíti minden, kit a' Grátziák Vandalok' butasorába nem utasítottak.

Ferenczynknek ifjú pásztori leánya gyönyörű munka. A' művészség kezdetét ábrázoló régi allegóriát fejezi-ki általa, de a' mellyet az ő ideáli képzelése sokkal szebbre emelt. A' leány jobb lábával fö-

vényben térdepel, a' mint Kedvese árnyékának abban mélázva húzogatót rajzát éppen végezi. Ezen való örömében élni látszik ábrázatján belső szíves hajlandósága, a' megszelídítő hív gyengédsége terül-el rajta 's az első szerelemnek ártatlan ömledése, mellyet nem tett még tartalék fesszé, vonsz bájol vonásaiban. Igen kellemesen vagon elrendelve helyzete is, különösen szép a' bal keze' tartása. Semmi sincs az egész képen, a' mi a' leggyakorlottabb szemet is sérthetné, mert nem a' mesterkélésnek sok bajba került munkája, hanem a' bizonyos egyszerű ízlésnek a' kövön való önkéntes bájló megjelenése. Erejét és a' szépségről lévő ideálját Ferenczy, az Antikok tanulása által nemesítette 's ennél fogva a' régi allegóriát homályosabb korából kikapta 's a' leánynak delibb testtartást adott, derekát pedig már mesterségesen készült övedzettel folytatta-körül.

Csokonai Vitéz Mihály' büsztje igen tisztán és nagy szorgalommal készült. Homloka' fürtjét, mint jeles Költőnek, borostyán-koszorú keríti, orcáját mint Magyar-nak bajusz férjflusitja; nyaka egészen szabad minden kötő nélkül, mejjén nemzeti köntösünk, mente van. Ezen képet Ferenczy, hihetőleg a' Prof. Márton József Úr által rézre metszetett és kiadott után készítette.

Az ifjú pásztor leányt, Nádor Ispánunk Ő Fő Herczegsége nagylelkűséggel a' Nemzeti Muzéumnak szánta, Csokonai büsztjét pedig a' Debreczeni Reformatum Collegiumnak fogja küldeni, mellynek a' mint tudva van, Csokonai éppen tanítványa volt. A' Pesti Nemzeti Muzéum új kiucset nyer ez által, reá gondoskodó Nádor-Ispánunktól; Debreczen pedig új nevezetes látni valót tart-fenn majd a' Ref. Bibliothekában, 's hiszi az illyen művészi

szép munkának örvendő Hazafiúság, hogy az ott becsben leszen.

Mi, kik a' tudomány és művészség pályájáról, mellyet dicső Mátyásunk nálunk sokkal elébb feltüntetett, mint más Országok, Hazánk' veszedelmei miatt olly hátra estünk, ne tapsolnánk e illy nagy reményekre szabadító jelenésnek. Nem lehetne e szabad, a' hazafiúi öröm hevében kérni nagybirtoku Gazdagainkat, hogy jövedelmeiknek csak egy kevés részét is nemes kezekkel a' Hazának dicsőségére ne sajnállanák, a' hol talentumot találnak. A' természeti alkotó erők nincsenek csak egy Nemzethez kötve, minden égalj alatt serken-fel Genie 's osztoztatja dicsőségében azt a' Hazát, melly ötet fő pontjára léphetéseiben segítette.

A' legszebb példát mutatja ebben Ferenczyre nézve szeretett Nádor-Ispánunk, midőn az ifjú Művészt esztendőnként bizonyos summával segíti és a' mint tudjuk, mind addig is fogja segíteni, míg Ferenczy a' maga művészségében való tökéletesülését Romában, hol mostan is a' híres Svékus Képfaragó Thornwaldsen ügyelete alatt vagyon, bévégezi.

Hány illyen Genie vész-el segítség nélkül, ha a' természet ajándékát a' szerencse java is meg nem ragyogja. Nádor-Ispánunk kegyelmébe Ferenczy ekképen jutott, előre bocsátván gyermekora említését is.

Ferenczy István Rima Szombatban született Gömör Vármegyében. A' lakatos mesterséget tanulván, ébredezni kezdett benne egy vágyás, melly arra ösztönzötte, hogy akármiként a' mesterségeknek legnemesebb pontjára, a' művészségre, melly a' maga emberét kiveszi a' mester-

emberek sorából, törekedjék. Követte belső ösztönét 's vándorlani indult. Legelőször Budán állapotott-meg, 's lakatos mestersége' üzése mellett bójárt a' Budai Királyi Rajz-iskolába is, hol Rauschman János, akkor második most első Rajz-Tanító utasítása szerint, nagy lépést tett a' rajzolásban. Később Bécsbe jött, 's itten a' Cs. K. művész Akademiában rajzolás ismereteit is tökéletesítette, a' modelligy zást megtanulta, 's e' helyen még jobban felnyilván szeme, azt Rómára fordította. Elérkezett oda szerencsésen, 's bemenetelt nyert eleinte Canova azután pedig Thornwaldsen művészi műhelyeikbe. Itten találta Nádor Ispánunk, midőn utóbbi Olaszországban jártakor Rómában e' két nagynevű Művészeket dolgozó helyeiken meglátogatta 's figyelmére érdeemesnek találván, mint Magyar Nemzetnek Nádor-Ispánja, a' Magyar Nemzet' diszére feltűnendő magyar ifjú Művészt Canovának és Thornwaldsennek különösen ajánlván, segedelmező kegyelmébe is befogadta. Adja az Ég, hogy a' Ferenczy név olly országos név legyen, mint egykor Phidiasz, most Canova és Thornwaldsen.

H í v a t a l - k e r e s é s .

Egy legjobb idejében lévő férjfi, ki a' mezei- és vízépítés-mesterséget, úgy a' Földmérés tudományát is theoretice és practice egész kiterjedésében teljesen érti, 's ismereteiről és jó erkölcséről hivatalos bizonyosság-leveleket mutathat, kívánna valami Uraságnál tisztségbe lépni. Lehet iránta értekezödni Bécsben: Himmel-pfortgasse Nro 947 Kusak Úrnál.